

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/204/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611210215
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4611210215.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporkyni: F. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. S. XXX, o zaplatenie 1.640,42 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28. 03. 2012 č. k. 6C/53/2012-24, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.098,17 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 12. 09. 2010 do zaplatenia, ktorú sumu povolil odporkyni splácať v mesačných splátkach po 50 eur vždy do 20. dňa v mesiaci, začínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku a to pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 33,20 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 25. 11. 2006 uzatvorili účastníci konania úverovú zmluvu č. 3611276835, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 29.072,-Sk (965,01 eura), pričom odporkyňa sa tento zaviazala splácať v 18-tich mesačných splátkach po 2.142,-Sk (71,10 eura) s konečnou výškou úveru 38.556,-Sk (1.279,82 eura) a pri ročnej percentuálnej miere nákladov 46,3 %. Úver bol poskytnutý za účelom zakúpenia spotrebného tovaru odporkyňou, a to výpočtovej techniky za predajnú cenu 36.340,-Sk (1.206,27 eura). Poukázal na dolnú časť úverovej zmluvy, kde odporkyňa podpísaním úverovej zmluvy zároveň uzatvorila zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8 a 9 úverových podmienok oprávneného s tým, že na základe takto uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere vzniklo odporkyni právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v hlave 8-11 úverových podmienok. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že odporkyňa potom ako si riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z úverovej zmluvy a pravidelne uhrádzala navrhovateľovi mesačné splátky, navrhovateľ jej zaslal úverovú kartu, z ktorej podľa splátkového kalendára čerpala sumu 1.964,88, pričom uhradila sumu 866,71 eura, a teda k úhrade zostáva rozdiel 1.098,17 eura. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi založený úverovou zmluvou posúdil ako spotrebiteľský úver podľa 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2007 a aplikoval naň ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 12. 2007, ako i Smernicu

Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Konštatoval, že navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú účastníci uzatvorili súčasne podpisom úverovej zmluvy s tým, že odporkyni ako klientke vzniklo právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v úverových podmienkach. Takýto odkaz na zmluvné podmienky i v prípade porušenia podmienok označil za neakceptovateľný a rozporný s ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ núti odporkyňu, aby sa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj pod tú časť predtlačie listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu a ktorý má vzniknúť až v budúcnosti. V tejto súvislosti uviedol, že odporkyňa v dôsledku nemožnosti akejkoľvek zmeny predtlačie predloženej listiny konala nevedome. Zároveň vyslovil pochybnosť o tom, či odporkyňa si vôbec bola vedomá dôsledkov súvisiacich s poskytnutím úverovej karty, čo do zmluvných poplatkov, ktoré si navrhovateľ v danej veci uplatňuje. Opierajúc sa o ust. § 4 ods. 1- 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dospel k záveru, že navrhovateľ vnútil odporkyni zmluvu o revolvingovom úvere bez toho, aby s ňou uzatvoril osobitnú zmluvu, čím nebola dodržaná zákonom stanovená forma, a preto je takýto právny úkon neplatný podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V intenciách ust. § 451 ods. 1, § 456 a § 457 Občianskeho zákonníka preto navrhovateľovi vznikol nárok iba titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo na strane odporkyne na základe poskytnutého plnenia zo strany navrhovateľa, keď výška čerpania úveru z úverovej karty predstavovala sumu 1.964,88 eura, z ktorej navrhovateľka uhradila sumu 866,71 eura. Rozdiel potom činí sumu 1.098,17 eura, na ktorej úhradu zaviazal odporkyňu, ktorej povolil túto sumu vzhľadom na jej príjmy splácať v mesačných splátkach po 50 eur, splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, začínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku a to pod následkom straty výhody splátok. Navrhovateľovi priznal i úrok z omeškania, ktorého výšku určil v súlade s ust. § 517 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 ods. 1 Nariadenia č. 87/1995 Z. z. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, keď vzhľadom na čiastočný úspech účastníkov v konaní, navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 33,20 eura, pozostávajúcej zo zaplateného súdneho poplatku za návrh v časti, v ktorej bol úspešný (33,88 % zo sumy 98 eur).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ len v zamietajúcej časti, domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovenia jeho návrhu v celom rozsahu. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď jeho návrh vo zvyšku ako nedôvodný zamietol. Nesúhlasil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, nakoľko zákon o spotrebiteľských úveroch a ani ustanovenia Občianskeho zákonníka nezakazujú možnosť, aby na základe jednej písomnej úverovej zmluvy bolo dojednaných viacero úverov. Mal za to, že predmetná zmluva spolu s úverovými zmluvnými podmienkami spĺňa všetky zákonom stanovené formálne a obsahové náležitosti. V tejto súvislosti uviedol, že odporkyni nevznikla žiadna povinnosť v okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, ale až okamihom účinnosti tejto zmluvy v dôsledku aktivovania karty, a preto nedochádza akcesorickým uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach medzi ním a odporkyňou. Odporkyňa mala totiž záujem na tom, aby platná revolvingová zmluva sa stala aj účinnou, keďže vykonala prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a začala čerpať úver. Zdôraznil, že pri podpise zmluvy nebolo voči odporkyni vyvíjané žiadne násilie, a preto požiadavka platnosti právneho úkonu ohľadne existencie vôle bola v danom prípade splnená. Uzavrel, že právny úkon bol urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Rovnako tak nesúhlasil s právnym záverom súdu prvého stupňa o nedodržaní predpísanej písomnej formy zmluvy podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keďže odporkyňa si pri čítaní návrhu úverovej zmluvy musela byť vedomá, že uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, pričom o dojednaní takéhoto druhu úveru navrhovateľ informuje svojich klientov na líci zmluvy. Rovnako tak žiadny právny predpis neustanovuje, kde má byť na listine, zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Záverom konštatoval, že zmluva o revolvingovom úvere má písomnú formu, v ktorej je individualizovaný záväzkový vzťah. Svoj záver argumentačne podporil i rozhodnutím Súdného dvora Európskej únie vo veci C-453/10 Z. a Z. proti S.O.S. financ. spol. s.r.o. a rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29. 06. 2010 sp. zn. 23 Cdo 1201/2009.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadřila.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením

rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP, a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 09. 12. 2011, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplata sumy 1.640,42 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 12. 09. 2010 do zaplata z titulu poskytnutého úveru na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorú účastníci uzatvorili dňa 25. 11. 2006. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa návrhu navrhovateľa vyhovel v časti istiny 1.098,17 eura s 8,76 % úrokom z omeškania od 12. 09. 2010 do zaplata a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Pre absenciu odvolania účastníkov konania v prisudzujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len navrhovateľom odvolaním napadnutá zamietajúca časť týkajúca sa zaplata sumy 542,25 eura s 8,76 % úrokom z omeškania od 12. 09. 2010 do zaplata a na ňu nadväzujúci výrok o náhrade trov konania.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 25. 11. 2006 a z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, t.j. do 31. 12. 2007 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách tak, ako to správne učinil i súd prvého stupňa. Tento v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Reagujúc na námietky odvolateľa uvádzané v jeho odvolaní odvolací súd osobitne podčiarkuje, že podľa § 4 ods. 1-3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, cenu tovaru alebo poskytnutej služby, identifikáciu vlastníctva, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, meno a adresu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov, podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, výpočet nákladov, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov a taktiež oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti, sankcie za porušenie zmluvy, podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek, spôsob zániku záväzku zo zmluvy, ako i práva spotrebiteľa podľa § 7. Zároveň zmluva o spotrebiteľskom úvere pre svoju platnosť musí spĺňať i základné náležitosti právneho úkonu ustanovené v § 37 ods. 1 OZ, týkajúce sa vôle (musí byť uzatvorená slobodne a vážne) a prejavu vôle (musí byť určitá a zrozumiteľná), inak je absolútne neplatná. Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4 a na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie (§ 3 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch).

Z hľadiska skutkového stavu v súdnej veci nepochybne bolo preukázané, že účastníci konania dňa 25. 11. 2006 uzatvorili úverovú zmluvu č. 3611276835, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporkyni finančný úver vo výške 29.072,-Sk pri RPMN 46,3 % a konečnej výške úveru 38.556,-Sk, ktorý sa zaviazala odporkyňa zaplatiť navrhovateľovi v 18-tich mesačných splátkach po 2.142,-Sk pri nulovom poplatku za spracovanie úverovej zmluvy. Neoddeliteľnou súčasťou tejto úverovej zmluvy boli i úverové zmluvné podmienky navrhovateľa a odporkyňa svojím podpisom potvrdila, že je s nimi oboznámená, že sú jej zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaná. Rovnako tak vychádzajúc z obsahu predmetnej úverovej zmluvy odporkyňa podľa predtlaču nachádzajúcej sa v posledných dvoch odsekoch zmluvy „súčasne s navrhovateľom uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I., čiže zmluvu o RÚ I., a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v Hlave 8 a 9 Úverových podmienok a na základe tejto zmluvy vzniká odporkyni právo na poskytnutie revolvingového úveru I. prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v Hlave 8, 9, 10 a 11 Úverových podmienok; ďalej podpisom zmluvy súčasne účastníci konania uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru II., čiže zmluvu o RÚ II., a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v Hlave 13 Úverových podmienok, na základe čoho vzniká odporkyni právo na poskytnutie revolvingového úveru II. prostredníctvom kreditnej karty za podmienok stanovených v Hlave 13 Úverových podmienok“. Navrhovateľ v tomto konaní uplatnený nárok nevyvodzuje zo samotnej úverovej zmluvy, ale práve zo zmluvy o revolvingovom úvere (zrejme RÚ I.), na základe ktorej vydal odporkyni úverovú kartu a poskytol jej úverový rámec vo výške 1.700 eur. Súd prvého stupňa preto správne vo veci postupoval, pokiaľ posudzoval, či medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom úvere, z titulu ktorej sa domáha plnenia od odporkyni v tomto konaní. I podľa názoru odvolacieho súdu pre absenciu individualizácie zmluvy o revolvingovom úvere v smere náležitostí požadovaných ust. § 4 ods. 2, 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiacim nedostatkom jej písomnej formy predpísanej zákonom k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere účastníkmi konania nedošlo. Jej neplatnosť vyplýva i z ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Tento záver nie je spôsobilý spochybniť skutočnosť, že podpisom úverovej zmluvy, ktorou navrhovateľ poskytol odporkyni 29.072,-Sk z titulu spotrebiteľského úveru, odporkyňa zároveň podpisovala, že s navrhovateľom uzatvára i zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I. a II. tak, ako to bolo uvedené v posledných dvoch odsekoch tejto zmluvy. Bez pochyby totiž ide o tzv. formulárovú zmluvu, pre ktorú je charakteristické, že jej obsah nie je výsledkom dohody zmluvných strán, ale tento bol vopred určený navrhovateľom v postavení dodávateľa bez toho, aby odporkyňa v postavení objednávateľa mala možnosť ju ovplyvniť. Posudzovaná zmluva svojím rozsahom, štruktúrou, ako i voľbou písma je štandardnou adhéznou zmluvou, pre ktorú je typický dlhý neprehľadný text napísaný miniatúrnym, ťažko čitateľným písmom s odkazom na úverové zmluvné podmienky tvoriace jej neoddeliteľnú súčasť v rozsahu 3 strán, obdobne napísané nečitateľným písmom bez zrejmeho zvýraznenia jednotlivých častí, vrátane zmluvných podmienok týkajúcich sa revolvingových úverov. S ohľadom k predostrenému spôsobu vyhotovenia zmluvy a jej štylizácii je preto dôvodný záver, že odporkyňa v postavení priemerného spotrebiteľa ani nemohla vedieť, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára i ďalší záväzkový vzťah s navrhovateľom a to zmluvu o revolvingovom úvere I. a II.. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy preto považoval za nenáležité, keď naopak je potrebné vychádzať z toho, že určitost písomného prejavu je objektívna kategória a prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti ani medzi účastníkmi právneho vzťahu, ani u osôb nezúčastnených na ich zmluvnom vzťahu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože odporkyňa návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodala.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.